

Notat

Dato: 14. maj 2019

Kopi til:

Emne: Baggrundspapir og arbejdsgruppens anbefalinger - supplerende og alternative tilbud på STU-området

Notat: Baggrundspapir og anbefalinger fra arbejdsgruppen – supplerende og alternative tilbud til elever i STU-målgruppen

BAGGRUND

Baggrund

På fællesmødet mellem Beskæftigelsesudvalget og Social- og Sundhedsudvalget den 13. august 2018 ([sag nr. 1](#)) drøftede de to udvalg samarbejdet omkring Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU), herunder udfordringen med, at ikke alle unge under Særligt Tilrettelagte Ungdomsuddannelse profiterer optimalt af uddannelsen.

Arbejdsgruppe

På den baggrund tog forvaltningen initiativ til at nedsætte en tværgående arbejdsgruppe. Arbejdsgruppen skulle analysere muligheder og potentialer for at etablere flere valgmuligheder af tilbud for nogle af de unge, som umiddelbart efter grundskolen udelukkende har en Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU) som valgmulighed for den fremtidige uddannelsesvej.

I arbejdsgruppen har ledelsesrepræsentanter fra socialområdet, beskæftigelsesområdet samt skoleområdet deltaget. Arbejdsmarkedschefen har været formand.

Formål

Arbejdsgruppen har haft som formål at identificere, om der kan være grupper af unge, der i højere grad kan få mulighed for at realisere deres potentiale gennem en større variation af tilbud. Det kan eksempelvis være unge med et tydeligt arbejdsmarkedspotentiale eller unge med massive støtte- og omsorgsbehov.

Målet er, at unge med særlige behov skal have bedre vilkår for at klare sig bedst muligt (livsduelighed og tilknytning til arbejdsmarkedet), og at sikre der er tilbud, der matcher dette.

Dette skal blandt andet ske gennem et styrket samarbejde mellem eksisterende STU-tilbud i Viborg Kommune, og ved en styrket indsats for, at udslusningen til selvforsørgelse højnes.

Målet om det rette tilbud til unge med særlige behov har også betydet, at arbejdsgruppen har set på muligheden for at etablere supplerende og alternative tilbud i anden regi end STU.

I arbejdsgruppen har ikke indgået etablering af nye STU-tilbud i Viborg Kommune.

For at sikre alle unge med særlige behov et tilbud, er STU Viborg fortsat det tilbud, der er garanteret for alle unge i målgruppen til Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU).

Arbejdsgruppens opgaver

I afdækningen af mulige supplerende og alternative tilbud har arbejdsgruppen vurderet trivsel, effektivitet og kvalitet.

Arbejdsgruppen har identificeret 3 overordnede grupper inden for STU-området, hvor indenfor de supplerende og alternative tilbud kan gives. Det er unge med et tydeligt arbejdsmarkedspotentiale, unge med massive støtte- og omsorgsbehov eller unge midt imellem disse to grupper.

Derudover har arbejdsgruppen afdækket den nuværende situation for unge i STU-målgruppen samt unge i periferien af STU-målgruppen og anvendelsen af tilbud.

For at sikre kvaliteten har arbejdsgruppen taget i betragtning, at STU Viborg skal sikres et bæredygtigt elevgrundlag.

De økonomiske konsekvenser for STU Viborg, herunder dækningsbidraget hvis elevgrundlaget reduceres er også synliggjort.

Der er fortsat tale om meget individuelle behov for uddannelsestilbud til den enkelte unge og den endelige elevfordeling vil afhænge af den enkelte elevs ønsker.

ARBEJDSGRUPPENS ANBEFALINGER

Arbejdsgruppens opdrag, januar 2019

På fællesmøde d. 17. januar 2019 modtog Beskæftigelsesudvalget samt Social- og Sundhedsudvalget en status fra arbejdsgruppen. Udvalgene besluttede, at arbejdsgruppen skulle få udarbejdet konkrete forslag til supplerende og alternative tilbud til Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU), idet forslagene skal udarbejdes i samarbejde med relevante interessenter, herunder STU Viborg.

Arbejdsgruppen har efterfølgende indhentet inspiration til konkrete supplerende og alternative tilbud i dialog med de relevante interessenter.

De konkrete forslag samt begrundede anbefalinger fremlægges nu til politisk behandling.

De konkrete forslag – baggrund

Der er indhentet forslag fra nedenstående parter:

- STU Viborg – oplæg til styrket STU Viborg inkl. styrket udslusning
- Viborg Ungdomsskole
- Socialområdet (handicap)
- Havredal Praktiske Uddannelser
- Jobigen

Parterne er udvalgt, idet alle har erfaring med unge i målgruppen for et STU-forløb eller har anden erfaring med unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Udover eventuelle supplerende og alternative tilbud for STU, er der igangsat en proces med en generel styrkelse af udslusningen til uddannelse og beskæftigelse for flere af de tilbud, kommunen benytter. Den styrkede indsats for en mere målrettet udslusning hos STU-udbydere skal ses i tæt sammenhæng med forslagene om supplerende og alternative tilbud til STU-målgruppen.

Idet STU Viborg er den største leverandør på STU-området i Viborg Kommune, er STU Viborgs plan for styrket udslusning, ligeledes vedlagt.

Alle parter har ud fra en fast skabelon udarbejdet en beskrivelse af deres forslag til supplerende og alternative tilbud til elever i målgruppen for STU.

De konkrete forslag – indhold

En overordnet beskrivelse af de forskellige indkomne supplerende og alternative tilbuds målgruppe og kapacitet fremgår af skemaet nedenfor.

	Målgruppe	Kapacitet (elevantal)	Målet med tilbuddet
--	-----------	--------------------------	---------------------

STU Viborg	Alle målgrupper – primært dog unge, der har et potentiale for at arbejde på ordinære vilkår, på særligt tilrettelagte vilkår eller i beskyttet beskæftigelse. Målgruppen kan være både indenbys og udenbys elever.	120 elever	Styrket indsats og udslusning Formålet med tilbuddet er, at ingen ung skal afslutte en STU uden en iværksat plan for fremtiden. Der vil være tæt samarbejde og forventningsafstemning med både Jobcenter og uddannelsesvejleder gennem hele uddannelsesforløbet. Omdrejningspunktet er udvikling af de unges faglige, sociale og personlige kompetencer ud fra deres individuelle ønsker til fremtiden.
Viborg Ungdomsskole	Gruppen af STU-elever, der har uddannelses- og/eller arbejdsmarkedspotentiale i større eller mindre udstrækning (f.eks. også fleksjob). Målgruppen er elever, der i dag ikke har potentiale til at deltage i FGU-tilbud eller Forskolen.	Op til 12 elever. Alder: 16 år-18år+ Eleverne visiteres til tilbuddet	Arbejds- og uddannelsesrettet tilbud Målrætte de unges fokus på egne muligheder på arbejdsmarkedet og/eller uddannelsessystemet. Afklaring - der arbejdes med fleksible og individuelle afklaringsforløb, som skal styrke og kvalificere den unges erhvervs-/uddannelsesvalg Klargøring til uddannelse og/eller arbejdsmarked gennem strukturerede og målrettede læringsforløb. Udvikling af personlige/sociale kompetencer, så de kan begå sig i et alment ungemiljø og blive deltagere i et fællesskab. Blive deltagere i et alment ungemiljø, således de frigøres fra "specialopfattelsen"
Socialområdet (handicap) 1. og 2. prioritet	Unge mellem 16 og 18 år, hvor målgruppen er borgere, der efter fyldte 18. år vil få brug for omfattende støtte, og få en blivende tilknytning til det specialiserede voksenhandicapområde i form af aktivitets- og/eller botilbud.	Tilgangen vil anslået være 8-10 personer om året, således at det samlede tilbuds kapacitet vil være 16-20 personer. <i>Jf. varighed: 2-årigt forløb.</i>	Udvikling af livsduelighed 1. prioritet: Gimle Rammen er et lærings-, aktivitets- og ungemiljø, hvor borgeren via specialpædagogisk indsats støttes i at lære sig at forstå, og udvikle sig i den verden, den udviklingshæmmede borger skal forholde sig til. Målet er at sikre så god og kvalitativ overgang for borgeren fra barne- til voksenliv, og bibringe den unge færdigheder til at mestre sit ungdomsliv, med fokus på den unges ressourcer frem for begrænsninger. Etablering af Klubtilbud hvor de unge kan være sammen udenfor læringsforløbets åbnings-/undervisningstid. <u>Fire overordnede opmærksomhedspunkter:</u> 1. Bedre tilbud til målgruppen 2. Bedre udnyttet fagspecifikke kompetencer til forløbet 3. Dyrere tilbud (pga udgifter til kørsel, da vi tager fra laveste funktionsniveau) Der skal omplaceres aktivitetspladser til Fynbohus/Kuben for borgere herfra og/eller hjemtages borgere til Gudenåvej og Egehøj

			2. prioritet: Gudenåvej Rammen er et lærings-, aktivitets- og ungemiljø, hvor borgeren via specialpædagogisk indsats støttes i at lære sig at forstå, og udvikle sig i den verden, den udviklingshæmmede borger skal forholde sig til. Målet er at sikre så god og kvalitativ overgang for borgeren fra barne- til voksenliv, og bibringe den unge færdigheder til at mestre sit ungdomsliv, med fokus på den unges ressourcer frem for begrænsninger. Etablering af Klubtilbud hvor de unge kan være sammen udenfor læringsforløbets åbnings-/undervisningstid. <u>Fem overordnede opmærksomhedspunkter:</u> 1. Bedre tilbud til målgruppen 2. Bedre udnyttet fagspecifikke kompetencer til forløbet 3. Dyrere tilbud (pga udgifter til kørsel, da vi tager fra laveste funktionsniveau) 4. Der skal findes nye placeringer til Psykiatri bostøtte og Kontaktsted Psykiatri. Der er en kapacitetsbegrænsning på 16 – 18 borgere.
Havredal Praktiske Uddannelser	Målgruppen for Havredal er unge med særlige behov i alderen 16-25 år. De unge er ofte bogligt svage og har typisk generelle indlæringsvanskeligheder. Nogle har også en opmærksomhedsforstyrrelse, en udviklingsforstyrrelse eller mildere psykiske vanskeligheder. Tilbuddet er ikke for kriminelle, misbrugere eller unge, der har behov for døgnindlæggelse	4-6 unge	Arbejdsmarkedsrettet tilbud Havredal er et samlet, helhedsorienteret tilbud med den overordnede målsætning at støtte og vejlede de unge frem mod en tilværelse som ligeværdige og aktive medborgere med en så stor grad af selvhjulpethed, som deres individuelle potentialer rækker til. Målsætningen er desuden at klargøre eleven til arbejdsmarkedet på de rette vilkår samt at sikre eleven en bolig, der matcher dennes behov med særligt fokus på et socialt og professionelt netværk og et aktivt og meningsfuldt fritidsliv. At det er et helhedsorienteret tilbud medfører, at det også kan indeholde en bodel. Vi har erfaring med at dette giver en øget sandsynlighed for succesfuld gennemførelse og udslusning til job og bolig. Alt efter hvad der giver mening for den enkelte elev, kan vi som en del af forløbet hjælpe eleverne videre direkte ud i job eller til ordinær erhvervsuddannelse. Tilbuddet vil være særligt attraktivt for de unge, der er målrettede ift. det at komme til at arbejde indenfor murer- og/eller tømrerfagene.
Jobigen	Unge, der er i målgruppe for STU, men hvor der er tvivl om, hvorvidt de er motiverede,	8 - 11 unge	Motiverende tilbud Målet med tilbuddet er at motivere den unge til aktivt at indgå i en efterfølgende ungdomsuddannelse. For den gruppe, hvor STU er vejen er målet

	fremmøde-stabile eller vil kunne deltage i 21 timer om ugen. Målgruppen kan være både indenbys og udenbys elever.		ligeledes at sikre et succesfuldt STU-forløb, hvor den unge via positiv indslusning fastholdes og udsluses positivt efter endt forløb.
--	--	--	--

De samlede udgifter til målgruppen

Udgiften for de forskellige forslag til supplerende og alternative tilbud er omregnet til årstakster. Disse fremgår af skemaet nedenfor.

Udbyder	Årstakst	Inkl. kørsel
Havredal Praktiske Uddannelser	235.000 kr.	Ja
Viborg Ungdomsskole	120.000 kr. *	Nej 8 af 10 elever er selvbefordrende: ca. 5.500 kr. pr. elev (ungdomskort) 2 elever med kørselsordning
Socialområdet (handicap) 1. og 2. prioritet	140.000 kr. (læringsforløb)** 50.000 kr. (klubtilbud)	Nej Op til 20.000 kr./md. (12 kr. pr. km efter gældende taxa-udbud) Tilbud placeret i Bjerringbro
Jobigen	96.000 – 132.000 kr. Rammebevilling - pris afhængig af deltagerantal	Nej
STU Viborg	186.000 kr. ekskl. fritidstilbud	Ja Gennemsnitligt 24.000 kr. pr. elev

* Varighed fra 6 mdr. op til 2 år

** Varighed 2 år

Kørsel udgør en væsentlig og varierende udgift i forbindelse med driften af tilbud for elever i målgruppen af STU. Målgruppens kørselsbehov vil forblive uændret uanset anvendelse af eksisterende tilbud eller supplerende og alternative tilbud.

Det kan i nogen grad have økonomiske konsekvenser for eksisterende tilbud på STU Viborg, såfremt elevgrundlaget reduceres. Det afhænger også af, hvilke grupper af unge og hvilket kørselsbehov, der er tale om.

STU Viborg har lavet en beregning på de økonomiske konsekvenser for taksten ved forskellige scenarier af ændret elevtal (og sammensætning).

Ændringer i det nuværende elevtal vil alt andet lige ændre sig således:

	Uændret elevtal	5 elever flyttes til tilbud for mere arbejdsmarkeds-parate	5 elever flyttes til tilbud jf. forslaget fra socialområdet	5 elever flyttes til tilbud jf. forslaget fra socialområdet og 5 elever flyttes til tilbud for mere arbejdsmarkeds-parate	7 elever flyttes til tilbud jf. forslaget fra socialområdet og 5 elever flyttes til tilbud for mere arbejdsmarkeds-parate
Transportudgift pr. elev	24.375 kr.	25.880 kr.	22.029 kr.	23.478 kr.	21.629 kr.
Faste udgifter pr. elev	30.955 kr.	32.866 kr.	32.866 kr.	35.028 kr.	35.975 kr.
I alt	55.330 kr.	58.746 kr.	54.895 kr.	58.506 kr.	57.604 kr.
Taksten	186.000 kr.	189.415 kr.*	185.564 kr.*	189.176 kr.*	191.019 kr.*

*Såfremt der udelukkende flyttes 5 elever til "kviktilbud" vil taksten stige til 189.415 kr. fordi en uændret udgift til transport skal fordeles på færre elever, idet disse elever som nævnt selvtransporterende.

Det er af samme grund, at transportudgiften ved en flytning af 5 elever til §104-tilbud og 5 elever til "kviktilbud" stiger, mens flytning af udelukkende elever til §104 tilbud medfører en faldende takst.

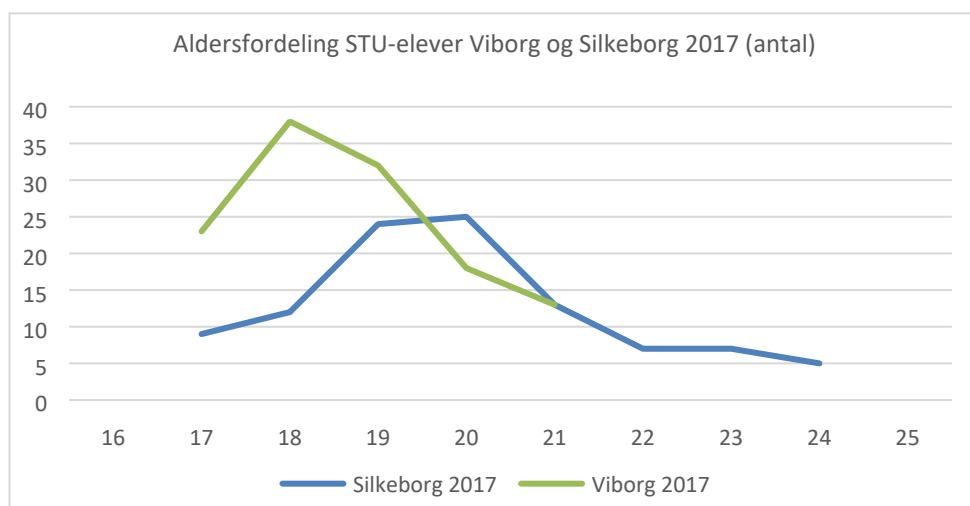
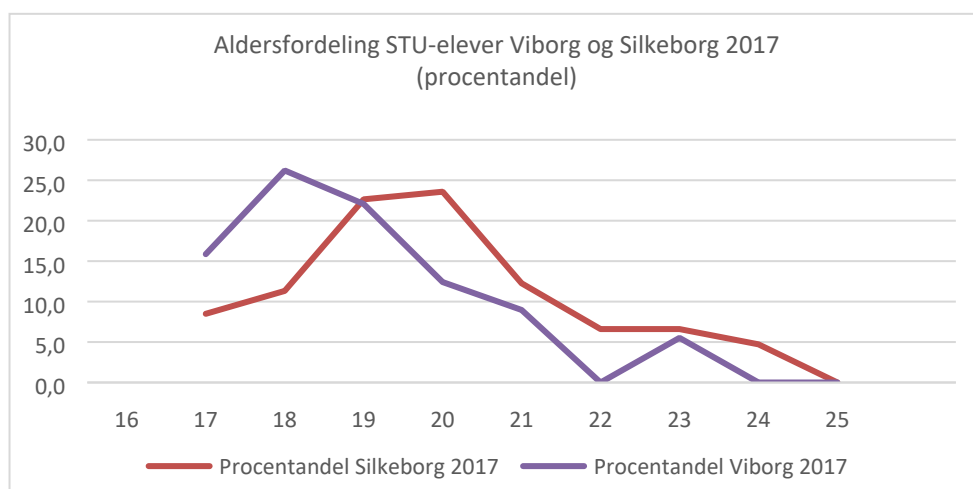
Det skal bemærkes, at udgiften til transport fortsat skal afholdes, men vil i stedet komme til at påvirke taksten i det foreslåede tilbud fra socialområdet.

Det skal yderligere bemærkes, at et generelt stigende elevtal i STU Viborg alt andet lige medfører en lavere takst, idet de faste udgifter ikke stiger proportionelt.

Elever, der retter sig mod et tilbud som det foreslåede fra socialområdet (eks. unge med infantil autisme) kræver et væsentligt større ressourceforbrug end elever, der i højere grad kan klare sig selv. Man skal derfor være opmærksom på, at små enheder, der udelukkende skal håndtere indsatsen for disse elever vil blive dyrere, fordi der i mange tilfælde er brug for 1:1-dækning mens større enheder med et blandet elevgrundlag kan klare sig med en væsentlig lavere normering.

Baggrundsdata

Data fra sammenlignelig kommune (Silkeborg Kommune) viser, at STU-eleverne i Silkeborg Kommune oftere er over 18 år samt at der er færre elever i STU-forløb.

Tidligere resultater

Arbejdsgruppen har samlet de tidligere udslusningsresultater fra de parter, der har fremsendt inspiration til supplerende og alternative tilbud.

Af nedenstående tabeller fremgår alene de kendte resultater fra de eksisterende tilbuds tidligere udslusning samt supplerende og alternative tilbuds udslusning fra lignende tilbud. Socialområdet indgår derfor ikke.

Viborg Kommune har trukket en statistik på unge, der siden 2012 har gennemført STU-uddannelsen og deres aktuelle status pr. juni 2018.

	Havredal - STU	STU - Viborg
Selvforsørgelse/blank		18
Død		1
Fleksjob	7	33
Forsikret ledig		3
Førtidspension		37
Førtidspensionist i skånejob		2
Kontanthjælp	1	5
Ledighedsydelse	2	15

Ressourceforløb	3	28
Revalidering		3
SU		7
Sygedagpenge		
Uddannelseshjælp	2	35
Sum:	15	187

Data: OPERA-data

Metode: Forløb som er afsluttet før juni 2018. Alle forløb registreret som STU siden 2012

Disse personer er holdt op i mod DREAM-data og der er spurgt på deres aktuelle status i juli 2018.

Viborg Ungdomsskole har følgende udslusningsresultater fra hhv. 10.Erhverv og Forskolen, der er opkvalificerende forløb for unge, hvor en del af eleverne er i grænsezonen til STU:

Kommende skoletilbud for elever fra 10.Erhverv (skoleåret 2018/2019)	Antal
FGU	9
Forskolen	9
STU	3
EUD	3
Flytter	2
Udmeldt	1
Heltidsundervisning (Ungdomsskolen)	1
Meget usikker	1
Optagelse til HF	1
I alt	30

Udslusningsresultater Forskolen	Antal
EGU	105*
STU	24
Afbrudt (sygdom, manglende fremmøde, flyttet fra kommunen m.m.)	16
EUD	8
VUC/HF	8
Beskæftigelse	7
Produktionsskole	7
I alt	175

* Med 1-2 år på EGU er 80 % af disse elever kommet i uddannelse eller job.

Bemærk.: Afrundede tal

Særlige opmærksomhedspunkter

Arbejdsgruppen fremhæver følgende særlige opmærksomhedspunkter:

- Den nationale debat om STU-uddannelsesstilbud og en lokal forespørgsel hos en mindre gruppe unge og pårørende på handicapområdet viser, at målgruppen efterspørger en større bredde af tilbud

- Arbejdsgruppen har i sit forarbejde identificeret et behov for senmodning hos målgruppen. Trods det indhentede inspirationsmateriale har arbejdsgruppen dog valgt ikke skal indeholde forslag til et 11. skoleår. Dette skyldes den historiske udvikling ved etablering af STU-området, som blev delvist finansieret af midler fra nedlæggelse af 11. skoleår og voksenspecialundervisning i Viborg Kommune
- I vurderingen af de økonomiske konsekvenser for etablering af supplerende og alternative tilbud for STU-målgruppen skal det tages i betragtning, at udgiften til denne målgruppe oftest er kommunalt finansieret både hvis der er tale om et STU-forløb eller et supplerende og alternativt tilbud
- Alle unge i målgruppen har et retskrav på Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU), men der er ikke pligt til at modtage et STU-tilbud
- Tilbydes den unge et supplerende og alternativt STU-tilbud efter anden lovgivning end STU-loven, vil den unge fortsat efterfølgende have retskrav på STU. Det skal tages i betragtning, at der i flere tilfælde er tale om en livslang kommunal finansiering
- Arbejdsgruppen vurderer, at revitaliseringen af STU Viborg vil give den forventede styrkelse af STU Viborg og den forventede styrket udslusning
- Modellen for revitaliseringen og grundlaget for STU Viborg afhænger dog naturligt af, hvilken elevgruppe, der fremover optages på skolen
- Med fremlæggelsen af planen for supplerende og alternative tilbud, der giver mulighed for at den enkelte elev kan vælge det rette tilbud og med revitaliseringen af STU Viborg, er der nu mulighed for en mere målrettet indsats og bedre resultater til følge
- Hvis eleverne fra STU Viborg vælger supplerende og alternative tilbud, vil det kunne få økonomiske og faglige konsekvenser for tilbuddet på STU Viborg
 - Såfremt nogle elevgrupper vælger et andet, mere målrettet tilbud, kan det give STU Viborg en tydeligere profil
 - Såfremt STU Viborg reduceres med 25 elever fra forskellige elevgrupper, vil det ikke alene påvirke taksten, men også de faste udgifter med 125.000 kr.
- Et generelt opmærksomhedspunkt er fordele og ulemper ved helholdsvis stor og lille tilbudsvolumen.

Arbejdsgruppens begrundede anbefalinger

Udbyder	Begrunder anbefalinger	Arbejdsgruppens prioritering
---------	------------------------	------------------------------

STU Viborg	STU Viborgs ændrede model vil medføre, at betydeligt flere unge efter endt STU-forløb vil indgå i enten uddannelse eller beskæftigelse Tilbuddet vil være med til at begrænse antallet af borgere, der senere skal være omfattet af andre beskæftigelsestilbud/ressourceforløb, og dermed understøtte beskæftigelsesindsatsen Arbejdsgruppen anerkender, at den ændrede tilgang vil have den beskrevne effekt, men er også opmærksom på, at ændringen tager tid	1
Viborg Ungdomsskole	Unge placeres i miljø med andre normalfungerende unge med forventning om uddannelse og beskæftigelse Erfaring med gode resultater fra Forskolen ift. den lidt mindre belastede gruppe Tilbuddet har rimelig stor kapacitet (10 elever), og vil derfor påvirke STU-Viborg betydeligt Anbefales pga. erfaring fra tidligere tilbud, som beskrevet ovenfor	2
Socialområdet (handicap) 1. og 2. prioritet	Områdets kompetencer vil skabe større sammenhæng for den beskrevne målgruppe, der i forvejen må forventes at gøre brug af både dagtilbud og botilbud i voksenlivet Anbefales, dog med opmærksomhed på den forventede høje transportudgift	3
Havredal Praktiske Uddannelser	Matcher på mange måder eksisterende STU-tilbud Retter sig mod områder med gode beskæftigelsesmuligheder Pris svarende til STU	4

	Anbefales, men vil have meget lille kapacitet og en smal målgruppe	
Jobigen	Tilbuddet retter sig mod unge, der i dag i meget begrænset omfang har udbytte af visitationen til STU, og som ikke kan benytte sig af andet tilbud. Tilbuddet vil kunne afklare bedst mulig indsats for den unge, herunder klargøre den unge til at kunne profitere af tilbud, herunder kvalificere til STU. Alternativt vil de unge være uden tilbud og dermed uden udgift for social- og beskæftigelsesområdet Tilbuddet bør ses i sammenhæng med den prioritering, der i øvrigt sker på arbejdsmarkedsområdet	5

Konklusion

Arbejdsgruppen anerkender, at omlægningen/revitaliseringen på STU Viborg vil give eleverne et mere målrettet tilbud, og vil øge udslusningen til uddannelse og job for målgruppen. Derfor anbefaler arbejdsgruppen, at dette bliver implementeret. Modellen og grundlaget for STU Viborg afhænger af, hvilke elevgrupper, der fremover deltager på skolen.

Arbejdsgruppen anbefaler at etablere supplerende og alternative tilbud for unge, der i dag er i målgruppen for STU. Dette vil give øget mulighed for den unge for at finde det rette match af tilbud, der via kontinuitet vil sikre eleven den størst mulige progression i sit forløb.

Tilbydes de unge et supplerende og alternativt tilbud efter anden lovgivning end STU-loven, vil de unge fortsat have retskrav på STU. Dette kan forøge udgiften til området. Dog er der til mange elever i målgruppen en livslang kommunal udgift til tilbud/indsats.